

FOUR ICONS FROM THE CHURCH “ST. DIMITAR”, DLAGNYA, IN THE EXHIBITION OF IKONOMOV HOUSE, DRYANOV

Katya Zh. Stoyadinova

“St. Cyril and St. Methodius” University of Veliko Tarnovo, Bulgaria

ЧЕТИРИ ИКОНИ ОТ ЦЪРКВАТА „СВ. ДИМИТЪР“, С. ДЛЪГНЯ В ЕКСПОЗИЦИЈАТА НА ИКОНОМОВАТА КЪЩА, ГР. ДРЯНОВО

Катя Ж. Стоядинова

Великотърновски университет „Св. св. Кирил и Методий“, България

Abstract: This text is dedicated to four icons in the exposition of Ikonomov House, Dryanovo. On them are painted: the Holy Mother of God with the Infant, the Lord Jesus Christ in the composition Deisis, St. John the Baptist, St. Petka/ Paraskevi and St. Nedelya/Kyriaki. They were transferred to Dryanovo from the church "St. Dimitar" in the village of Dlagnya and restored at the end of the 20th century. The compilers of the exposition point out that their author is Dosyu Koyuv, a painter from Tryavna. After reviewing and analyzing the images, the text launches the idea that the author is not one and is not Dosyu Koyuv, but the icons were painted by other painters from the school of Tryavna. The hypothesis is presented that the icons have been part of the old iconostasis in Dlagnya. An unknown icon from the Tryavna school is published – of St. Petka/ Paraskevi and St. Nedelya/ Kyriaki.

Keywords: 19th Century; Revival Art; Tryavna Art School; Dryanovo; Dlagnya; Icons; St. Petka/Paraskevi and St. Nedelya/Kyriaki.

Резюме: Този текст е посветен на четири икони, съхранявани в експозицията на Икономовата къща, гр. Дряново. На тях са изписани: св. Богородица с Младенеца, Господ Иисус Христос в композицията Дейсис, св. Йоан Кръстител, св. Петка и св. Неделя. Пренесени са в Дряново от църквата „Св. вмч. Димитър“ в с. Длъгня. Реставрирани са в края на XX в. За техен автор съставителите на експозицията посочват тревненския зограф Досю Коюв. След разглеждане и анализ на изображенията в текста се лансира идеята, че авторът не е един и не е Досю Коюв, а иконите са дело на други зографи от Тревненската школа.

Излага се хипотезата, че иконите принадлежат към стария царски ред на иконостаса в Длъгня. Публикува се неизвестна икона от Тревненската школа – на св. Петка и св. Неделя.

Ключови думи: възрожденско изкуство XIX в., Тревненска художествена школа, Дряново, Длъгня, икони, св. Петка и св. Неделя.

Църковното строителство в Дряновския край през XIX в. има богата история. След промените, които настъпват в Османската империя от началото на века¹ и особено след издаването на Гюлханския хатишериф от 1839 г., много от съществуващите църкви се разширяват и надграждат (Kitsikis, 2000), (Stoyanov, 2018). На мястото на старите малки църкви се строят нови. По това време са изградени: „Въведение Богородично“ (1840 г.), „Св. Троица“ (1843–47 г.) и „Св. Никола“ (1851 г.) в Дряново; също „Св. арх. Михаил“ (1845 г.) в Дряновския манастир. Строят се нови църкви в селата Гостилица, Каломен, Керека, Бучуковци, Караиванца и др.

В този текст ще се спра на църквата „Св. Димитър“ в с. Длъгня, Дряновско. Селото се намира в Соколовската котловина. Началото на селищата там е датирано от първата половина на XVII в. Жителите им са изцяло българи, повечето заселници от Дряново и околността. Основният поминък е скотовъдството и земеделието, но се развиват успешно дюлгерството и занаятите.

Църквата в село Длъгня има статута на съборна църква и за околните села: Катранджии, Геня, Зая, Гвоздейка и Туркинча. Може да се предположи, че Длъгня е избрано за място на църквата заради своето средишно разположение. Всички останали села са разположени около него на разстояние 2–3 км. В началото на XX в. енорията е записана като Катранджиевска селска енория². Няма данни за съществуването на по-стара църква на същото място (Dimov, 1976: pp. 27-28). Сградата на еднокорабната църква е построена от уста Пеню Губерков и сина му уста Ганю Пенев Губерков от с. Туркинча (Tuleshkov, 2006), като завършването е датирано през 1842 г. През 1867 г. до църквата – в западната страна – е изградена масивна двуетажна сграда за килийно училище. Така селото се оформя като възрожденски център за околните села и махали с църква и училище. По-късно е създадено и читалище.

¹ Вж. повече по темата в Кицикис и Стоянов, (Kitsikis, 2000), (Stoyanov, 2018)

² ДА – Габрово, ф. 411К, оп. 1, а. е. 18, л. 2

За разлика от много други селски църкви в България, особено в малките села, които са или полуразрушени, или в лошо състояние³, храмът в с. Длъгня е обгрижван от местните християни и към днешна дата състоянието му е много добро. Обновяването му продължава и днес. В него са запазени много творби на църковното изкуство – от малките домашни триптиси с присъщия им наивитет, до следосвобожденското, повлияно от руския академизъм, иконописно изкуство. Могат да се видят типичните за тревненския възрожденски стил икони, стенописи и дърворезба.

Предмет на настоящото изследване са четири икони с обков от църквата „Св. Димитър“ в с. Длъгня. Те са собственост на Великотърновска митрополия и са предоставени на Исторически музей (ИМ)⁴ в Дряново. Изложени са в експозицията „Икони и църковна дърворезба“ на Икономовата къща, която представя богата колекция от икони, дърворезби, църковен мебелиар и стенописи. Тези произведения на църковното изкуство са творби в стила на Тревненската художествена школа от XVII, XVIII и XIX век.

През 1986 г. екип от специалисти осъществява експедиция за събирането на предмети на църковното изкуство от региона⁵ с цел излагането, реставрацията, запазването и съхраняването им. По това време иконите не са на иконостаса и са в лошо състояние.

Условно разделяме иконите от актуалния иконостас на два периода. Основание за това ни дава видимото стилистично, техническо и цветово различие на иконите от царския ред от иконите на апостолския ред. Сегашните икони от царския ред са изпълнени в по-късен възрожденски стил, доближаващи се до творчеството на Минювския зографски род (Vasilev, 1965: pp. 88-89) от Трявна. Те са предмет на специално изследване и затова няма да се спираме на тази тема тук.

Четириите икони, за които стана дума по-горе и които могат да бъдат видени в експозицията на Икономовата къща, според мен са били част от иконите на царския ред на иконостаса, преди на тяхно място да бъдат поставени нови. Те са изписани най-вероятно във времето, непосредствено след

³ Характерен пример е църквата „Св. Йоан Предтеча“ в близкото до Длъгня село Каломен. Част от иконите и стенописите от тази църква се съхраняват в Дряновския музей, но от постройката не е останало почти нищо.

⁴ Благодаря за изключително любезното съдействие на екипа на ИМ – Дряново, за предоставената информация и фотографски материал.

⁵ С Акт за приемане – предаване от 28 април 1986 г., с основание на разпореждане на Великотърновска митрополия № 680 от 22 април 1986 г., със заповед № 2 от 01.03.1986 на дирекция КИН – Габрово, Стефанка Станчева Вълчева уредник на ИМ – Дряново приема иконите от иконом Христо поп Иванов Банчев за дългосрочно гостуване в музея на Дряновския манастир.

построяването на храма в селото през 1842 г. На тях са изображенията на: Пресв. Богородица с Младенеца, Дейсис – Господ Иисус Христос (Пантократор), св. Йоан Кръстител и св. Петка и св. Неделя.

Икона на Пресв. Богородица с Младенеца (Матер Божия Коронована) / (Valcheva and Rorov, 2019) / Иконата е с размери 84/60/4 см. Заведена е с инв. № КВП⁶–32. / Иконографският ѝ тип е Одигитрия (Пътеводителка)

От двете страни на главата на Божията майка са разположени в коленопреклонна поза ангели върху облаци. Фонът е син, изсветляващ в долната част на иконата. В горната част – над двата ангела – фонът е ярко охровожълт с бели лъчи. Богородица е облечена с царствени пурпурни дрехи, а Христос е с цинобреночервен химатий и яркозелен хитон. Трите звезди на мафория са златно извезани окръжности. Фигурата на Младенеца е леко изкривена вдясно. В този ѝ вид (без металния обков, на който има корона) липсва коронясването на Богородица. Малко напомня композицията и колорита на известната Богородица от иконата Акатист на Богородица на Цаню Захариев Стари от църквата „Успение Богородично“ в Ловеч от 1836 г., но тук липсва умелата рисунка на доказаня вече добър иконописец. Определено има по-близка връзка с иконата на св. Богородица Одигитрия от 1837 г. на Генчо Филипов от църквата „Св. Николай“ във Варна (Tsaneva, 2006: pp. 156-157).

⁶ КВП – книга за временни постъпления

Ореолите са със златно покритие, както и украсата по дрехите. Сигнатирана е с гръцки надписи – ΜΡ ΘΥ за Божията майка, ΙС ΧС за Иисус Христос и Ο ΩΝ в кръстовидния нимб⁷. Иконата е обрамчена с двойна рамка. Вътрешната е червена, а външната – тъмно кафява. Последното е характерно и за четирите икони.

Реставрационният процес на тази икона е описан най-подробно. Документацията показва, че има следи от предишна рестарация. Надживописвания има по рамката с черна боя, по някои разрушения на лицето на Богородица и по дрехите на Христос. Полаган е нов лак няколко пъти през годините. Механично е премахнат дебелият слой силно пожълтял покривен лак. Състоянието на иконата е значително подоброено като е стабилизирано състоянието на дървената основа, почистена е и е дезинсектицирана, чрез обмазване и инжектиране⁸. Укрепен е живописният слой на местата където има подкожушвания и опадала живопис. Направен е акварелен ретуш върху кредови китвания, като са отстранени преди това старите надживописвания.

Иконата е със свален обков – два ореола (на Богородица и Христос) и две ръце (на Богородица). Те са част от експозицията „Археология и Възраждане“ в Дряновския манастир във витрина № 19. Богато украсени са с растителни орнаменти и са изключително интересен пример за гравьорското изкуство от средата на XIX век (n. d., 1985).

Иисус Христос е изобразен до под пояса фронтално. С дясната ръка благославя, а в лявата държи отворено евангелие с текст на църковнославянски език (Йоан 8:12). Облечен е в тъмносин химатий с яркозелена подплата и цинобреночервен хитон. Изсветляванията са постигнати с разреждана златна боя. В края дрехите са украсени с пробастри от цветя. Сигнатиран е с черни букви на гръцки език в нимба: Ο ΩΝ в медальоните тънко изписани с висок черен шрифт ΙΣ ΧΣ. В случая, за разлика от предходната икона вместо С е използвана Σ. От двете страни на раменете на Христос са св. Богородица и св. Йоан Кръстител, молитвено коленичили върху облаци. Надписите са: ΜΡ ΘΥ (за Богородица) и ΙΩΑΝ (за св. Йоан). Фонът е син, изсветляващ в долната част на иконата в розово. Над главата на Вседържителя са нарисувани облаци на розов фон с бяло лъчение, нещо много характерно за тревненските икони.

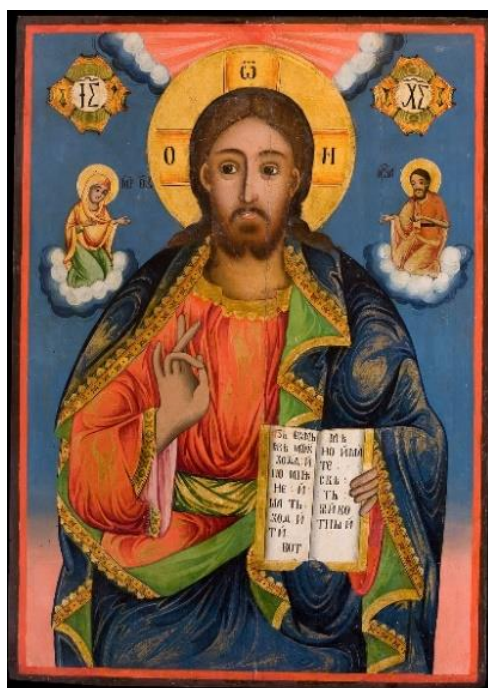
⁷ Това е гръцкото изписване на името, с което Бог се открива на Мойсей в горящата къпина (вж. Изх. 3:14). В българския синодален превод на Библията името е преведено като „Вечносъществуващият“.

⁸ Реставацията е извършена от Йовка Андонова Юрукова през февруари 1987 г.

А. Графична схема на иконата с нанесени характерни разрушения

Б. Снимка на иконата преди реставрацията

Икона на Дейсис – Господ Иисус Христос Пантократор (Вседържител) (Valcheva and Rorov, n. d.: p. 56) / Размерът на иконата е 82/60/4 см., с инв. № КВП – 90

Стиловото изграждане на образа на Христос е постигнато чрез изсветляването на кафеникавата проплазма с охрово розови тонове. Веждите са повдигнати, а очите широко отворени. Лицето изразява едновременно

вътрешна радост и учудване. В Реставрационния паспорт на тази икона се открива анализ на боите, използвани от анонимния автор, а именно – оловна бяла, червена охра, сиена натурална, смес от малахит с оловна бяла и масикот⁹, зелена червена, охра, зелена + жълта смес от земна зелена + малахит и масикот¹⁰. Обковът на ореола на Христос е експониран в музея на Дряновския манастир, също във витрина №19.

Икона на Св. Йоан Кръстител (Valcheva and Popov, n. d.: p. 57) / Иконата е с размери 83/59 см. и с инв. № КВП – 92

Това е най-добре композираният образ от четирите икони. Светецът е облечен в охрово кафява власеница и светлолилав плащ, моделиран със златни светлини, и ярко зелена вътрешна подплата. Фонът е светлосин и изсветлява в долната част на иконата. Тук личи майсторство в рисунката на ръцете, за разлика от другите икони, където ръцете са с доста примитивна форма. Надписите в медальоните са СТЪЙ ІΩΑΝ, а на свитъка, който светецът държи в лявата ръка, заедно с блюдото и отрязаната му глава, се чете: „ПОКАЙТЕСѢ ПОНЕЖЕ ПРЕБЛИЖИ БО СЕ ЦРСТВО НБСНОЕ“, като очевидно става дума за евангелските думи: „покайте се, защото се приближи царството небесно“

⁹ Природен аморфен червен оловен оксид

¹⁰ Химическото изследване е извършено в Лаборатория на НХК Плевен от инж. химик М. Цонева, реставратор е Ив. Йотков

(Мат. 3:2). Карнацията на лицето е охрово розова върху топла кафява проплазма. Погледът е леко учуден с повдигнати вежди и кръгли очи. Чертите на лицето са меки. Сходни са с тези на Христос от коментираната по-горе икона, откъдето можем да заключим, че лицата са дело на един зограф. Крилата са черно-бели, характерно за ангелите и от Дейсисната, и от Богородичната икона. Обковът е посребрен, с пищна орнаментална украса.

Иконата е имала следи от прегаряне на живописния слой и грунда от пламък на свещ в долната част. От документацията се разбира за наличие на следи и от предходна реставрация по лицето и лакътя на дясната ръка¹¹.

Икона на св. Петка и св. Неделя / Размерът на иконата е 86/60,6/4 см и е заведена под инв. № КВП – 89

Тази икона не е публикувана досега. Имената на светиците са изписани на църковнославянски език, в характерната за тези икони форма на медальоните¹². Надписите в медальоните са съответно **СТЯ ПЕТКА** и **СТЯ НЕДЕЛЯ**. Фонът е отново син и изсветлява в долната част. В горната част е изписан Господ Иисус Христос, в облаци на розово сияние с бели лъчи, благославящ с двете ръце.

¹¹ Реставратор е Стоян Хр. Николов

¹² Има още две икони на арх. Михаил от Дряновския м-р, които са част от експозицията със същите букви и медальони. Според Люба Цанева са от ателието на габровеца Генчо Филипов.

Надписът на Христос е IC XC, а в нимба – O ΩN, както в коментираните по-горе икони (на Дейсис и св. Богородица).

Теренът, на който стъпват двете фигури, е розов, с характерно напръскване, типично за иконите на Захариевци и Витановци. Лаковото покритие не е дебело и има цветни велатури върху златните украси по дрехите на светиците. Няма следи от предишна реставрация. Всички икони от тази серия са лакирани с тънък слой дамаро–мастиксов лак.

Изобразяването на двете светици в една композиция се среща често в тревненските икони. Добър пример е иконата на св. Параскева и св. Неделя на Симеон Цонюв (1815 г.) от иконостаса на църквата „Св. Йоан Предтеча“, гр. Габрово (Doykin, 2019: р. 86), (Aenski, n. d.: р. 97). В иконата от църквата в с. Длъгня двете фигури са еднакви. Има известни разлики в контура, но те се дължат на преместването на скицата при копиране, което се обяснява с неопитността на зографа или с прибързване от негова страна. Дрехите на св. Петка са семпли, монашески, докато дрехите на св. Неделя са богато украсени с растителни орнаменти, изпълнени в техниката пробастър.

Иконографската типология на св. Петка в случая поражда въпроси, тъй като не би трябвало преподобната да се изобразява с кръст (мъченическият атрибут), ако все пак това е св. Петка Епиватска. Характерно за лицата е изписването на носовете с широки ноздри, специфичното оформяне на ушите, устните, кръглите лица и очи. Тези образи са почти идентични с изписаните на южните свети двери от църквата „Св. Никола“ в гр. Дряново. Имат сходни белези и с две икони на св. архангел Михаил от същата експозиция в Икономовата къща.

Заключение

По сходствата, които откриваме, можем да предположим, че четирите икони са част от един иконостасен ред, заедно с още други открити във фонда на ИМ – Дряново и в църквата „Св. вмчк. Димитър“. Това са:

- Икона на цокълния ред на иконостаса в храм „Св. вмчк. Димитър“ в Длъгня – на св. Атанасий. Има същите размери и близки стилови особености с иконата на св. Никола от църквата в с. Длъгня, която е във фонда на музея.
- Икона от фонда на ИМ Дряново – на св. Никола, от църквата в с. Длъгня.

- Икона на св. арх. Михаил във фонда на ИМ Дряново, от църквата в с. Длъгня. Има известна прилика в лицето с Богородичния образ. Характерна е рисунката на носа и устните.
- Новият комплект царски икони са посветени на същите светци от старите икони: св. Николай, Архангел Михаил, св. Богородица, Господ Иисус Христос, св. Йоан Кръстител, св. Петка и св. Неделя, и св. Атанасий, като липсва старата патронна икона на св. Димитър.

По иконите няма ктиторски или авторски подписи. В музейната сбирка на Икономовата къща четирите икони са атрибуирани като творби на известния тревненски зограф от Витановската фамилия Досю Коюв, известен още като Теодосий Константинович. Ако ги сравним обаче с иконите от църквата „Успение Богородично“ в гр. Никопол от 1842 г., рисувани от Досю Коюв в екип с първия му братовчед Йоаникий папа Витанов, ще забележим, че творбите на двамата са на много по-високо ниво. Отзивите за него като художник са изключително добри. През 1843 г. Досю изписва олтарна икона на св. Димитър за църквата на Килифаревския манастир, която се отличава с „изящество и стилна чистота“ (Tsaneva, 2006: р. 18), (n. d., n. d.: р. 98), а иконата на св. Андрей, св. Спиридон и св. прор. Илия в музейната сбирка на манастира Кокош, Румъния, с подпис „1848 зуграф Досю Коювъ от Трявна“ е голяма внушителна и го представя като перфектен художник (Tsaneva, 2008). Иконите от храма „Рождество Богородично“ в с. Плаково на св. Николай (Sabev, 2019: р. 66) и тази на св. Димитър от църквата „Св. Георги“ в Трявна (Vasilev, n. d.: р. 46) също нямат прилика с иконите, предмет на настоящото изследване.

Тези от Длъгня са работени по-плоскостно и декоративно, от посредствени иконописци. Спазена е обща хармония на цветовете. Цветът на рамките, формата на медальоните, изработката на дъските за иконите също подсказват, че иконите са за една и съща поръчка.

В заключение смятам, че иконите са дело на екип от двама и повече иконописци. Напълно възможно е поръчката да е изпълнявана от няколко зографи поетапно. Например две по две: Дейсис и св. Йоан Кръстител; Св. Атанасий и св. Николай; св. Богородица и св. арх. Михаил. Предполагаеми участници са Генчо Филипов¹³ (Vasilev, n. d.: р. 543) и синът му; Цоню Кънчов Даскалов¹⁴ (Vasilev, n. d.: р. 87); късните Захариевци, а защо не и някой от младите представители на Витановския род? В едно по-мощно изследване би

¹³ Той е габровец, преселник от Дебърско, но работи в стилистиката на Тревненската школа.

¹⁴ Работи за църквите в гр. Лясковец, гр. Стражица, гр. Сливен

могло да се потърсят повече паралели с подписани творби и да се изяснят авторите на този иконостасен ред.

References // Библиография

- Aenski, S. (n. d.).** Restavratsiya na ikoni ot ikonostasa na tsarkvata "Sv. Yoan Predtecha" v grad Gabrovo (in Bulgarian), *Izvestiya na spetsializiraniya muzey za rezbarsko i zografsko izkustvo* – Tryavna, v. 1, // [Аенски, С. Реставрация на икони от иконостаса на църквата „Св. Йоан Предтеча“ в град Габрово, *Известия на специализирания музей за резбарско и зографско изкуство* – Трявна. Т 1, с. 97]
- Dimov, P. (1976).** Gara Sokolovski rayon (in Bulgarian), *Arhiv na IM* – Dryanovo, 1976, // [Димов, П. Гара Соколовски район. Архив на ИМ – Дряново, 1976. с. 27–28]
- Doykin, A. (2019).** Trevnenskite maystori v hram "Sv. Yoan Predtecha" v grad Gabrovo (in Bulgarian), *Izvestiya na spetsializiraniya muzey za rezbarsko i zografsko izkustvo* – Tryavna, v. 5, 2019 // [Дойкин, А. Тревненските майстори в храм „Св. Йоан Предтеча“ в град Габрово, *Известия на специализирания музей за резбарско и зографско изкуство* – Трявна. Т. 5, 2019. с. 86]
- Kitsikis, D. (2000).** Osmanska imperiya (in Bulgarian), Sofia, 2000 // [Кицикис, Д. Османската империя, С., 2000]
- n. d. (n. d.).** Identifikatsiya na zografite ot Vitanovskiya rod. *Izvestiya na spetsializiraniya muzey za rezbarsko i zografsko izkustvo* – Tryavna, v. 1 // [Идентификация на зографите от Витановския род. *Известия на специализирания музей за резбарско и зографско изкуство* – Трявна. Т 1. с. 98]
- n. d. (1985).** Trevnenska hudozhestvena shkola (in Bulgarian), *Sbornik*, Sofia, 1985, // [Тревненска художествена школа, Сборник, С., 1985. с. 106–113]
- Sabev, P. (2019).** Tvorbi na zografite Simeon Simeonov i Dosyu Koev ot tsarkvata "Rozhdestvo Bogorodichno" v s. Plakovo (in Bulgarian), *Izvestiya na spetsializiraniya muzey za rezbarsko i zografsko izkustvo* – Tryavna, v. 5, 2019 // [Събев, Пл. Творби на зографите Симеон Симеонов и Досю Коев от църквата „Рождество Богородично“ в с. Плаково. *Известия на специализирания музей за резбарско и зографско изкуство* – Трявна. Т. 5, 2019, с. 66]
- Stoyanov, A. (2018).** Rusko-turskite voyni 1569-1878 (in Bulgarian), Sofia, 2018 // [Стоянов, Ал. Руско-турските войни 1569–1878, С., 2018]

- Tsaneva, L. (2008).** Za deynostta na trevnenskite zografi v Severna Dobrudzha (in Bulgarian), Problemi na izkustvoto 4/2008, pp. 47-52 // [Цанева, Л. За дейността на тревненските зографи в Северна Добруджа, Проблеми на изкуството 4/2008, с. 47–52]
- Tsaneva, L. (2006).** Zografi ot Tryavna (in Bulgarian), Varna, 2006 // [Цанева, Л. Зографи от Трявна. В., 2006. 156–157]
- Tuleshkov, N. (2006).** Arhitekturnoto izkustvo na starite balgari (in Bulgarian), Prilozhenie, v. 3, 2006 // [Тулешков, Н. Архитектурното изкуство на старите българи, Приложение, Т 3, 2006]
- Valcheva, S.; Popov, Ch. (n. d.).** Pos. Sach. (in Bulgarian) // [Вълчева, С., Ч. Попов. Пос. съч. с. 56]
- Valcheva, S.; Popov, Ch. (2019).** Vazrozhdensko tsarkovno izkustvo v Dryanovo (in Bulgarian), 2019, // [Вълчева, С., Ч. Попов. Възрожденско църковно изкуство в Дряново, 2019, с. 58]
- Vasilev, A. (1965).** Balgarski vazrozhdenski maystori (in Bulgarian), 1965 // [Василиев, Ас. Български възрожденски майстори. 1965, с. 88–89]
- Vasilev, A. (n. d.).** Tsit. Sach. (in Bulgarian) // [Василиев, А. Цит. съч. с. 46]

Катя Желязкова Стоядинова, докторант в Катедрата „Църковни изкуства“ към ПБФ, ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“

Katya Zhelyazkova Stoyadinova, PhD student, Faculty of Orthodox Theology, VTU, zakatya@gmail.com

INIS SERIES

Онлайн поредица на
интердисциплинарната научна мрежа

Информационно общество

Том 2, 2023

<http://www.math.bas.bg/vt/inis/series/>

Online Journal of the
Interdisciplinary Scientific Network

Information Society

Volume 2, 2023

ISSN: 2815-4231

Редактори

Галина Богданова

Светослав Косев

Editors

Galina Bogdanova

Svetoslav Kosev

Технически редактори

Николай Ноев, Николина Джановска

Technical Editors

Nikolay Noev, Nikolina Dzhanovska

Издание на:

Институт по математика и
информатика при Българска академия на
науките, България

Published by:

Institute of Mathematics and Informatics
at the Bulgarian Academy of Sciences,
Bulgaria

С помощта на:

Великотърновски университет
„Св. св. Кирил и Методий“, България

Helped by:

“St. Cyril and St. Methodius”
University of Veliko Tarnovo, Bulgaria